

Väliaikainen versio

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

25 päivänä maaliskuuta 2021 (*)

Ennakkoratkaisupyyntö – Direktiivi 2006/112/EY – Arvonlisävero – Vapautukset – 135 artiklan 1 kohdan a alakohta – Vakuutustoiminnat ja näihin liiketoimiin liittyvät vakuutuksenvälittäjän ja vakuutusasiamiehen palvelujen suoritukset – Eri palveluista koostuvan suorituksen käyttönasettaminen vakuutuksenantajalle – Luokittelu yhtenä kokonaisuutena pidettäväksi suoritukseksi

Asiassa C-907/19,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Bundesfinanzhof (liittovaltion ylin verotuomioistuin, Saksa) on esittänyt 5.9.2019 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 11.12.2019, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Q-GmbH

vastaa

Finanzamt Z,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-C. Bonichot (esittelevä tuomari) sekä tuomarit L. Bay Larsen, C. Toader, M. Safjan ja N. Jääskinen,

julkisasiamies: M. Szpunar

kirjaaja: kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Q-GmbH, edustajinaan T. Küffner ja M. Rust, Rechtsanwälte,
- Saksan hallitus, asiamiehinään J. Möller ja S. Eisenberg,
- Euroopan komissio, asiamiehinään A. Armenia ja L. Mantl,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28.11.2006 annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY (EUVL 2006, L 347, s. 1) 135 artiklan 1 kohdan a alakohdan

tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Q-GmbH ja Finanzamt Z (Z:n verotoimisto, Saksa) ja joka koskee Q:n vakuutuksenantajalle tarjoamista palveluista, jotka käsittävät lisenssin myöntämisen vakuutustuotteen käyttöä varten, kyseisen tuotteen välittämisen vakuutuksenantajan lukuun ja tehtyjen vakuutussovinnusten täytäntöönpanon, suoritettavaa arvonlisäveroa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Direktiivin 2006/112 1 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan sanamuoto on seuraava:

”Jokaisesta liiketoimesta on suoritettava tavaran tai palvelun hinnan perusteella tähän tavaraan tai palveluun sovellettavan verokannan mukaan laskettu arvonlisävero (ALV), josta on vähennetty hinnan muodostavia eri kustannuksia välittömästi rasittavan arvonlisäveron määrä.”

4 Kyseisen direktiivin IX osaston 3 luvussa, jonka otsikko on ”Muiden toimintojen vapautukset”, olevan 135 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on vapautettava verosta seuraavat liiketoimet:

a) vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnat, mukaan lukien näihin liiketoimiin liittyvät vakuutuksenvälittäjän ja vakuutusasiamiehen palvelujen suoritukset;

— —”

Saksan lainsäädäntö

5 Saksassa 21.2.2005 annetun liikevaihtoverolain (Umsatzsteuergesetz, jäljempänä UStG) (BGBl. 2005 I, p. 386) 4 §:n 11 kohdan mukaan rakentamissäästöpankkien asiamiehen (Bausparkassenvertreter), vakuutusasiamiehen ja vakuutuksenvälittäjän toiminta on vapautettu verosta.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

6 Q kehittää, myy ja välittää vakuutustuotteita. Se teki toimintansa puitteissa sopimuksen vakuutuksenantajan eli F-Versicherungs-AG:n (jäljempänä F) kanssa.

7 Sopimuksen mukaan Q:n oli tarjottava kolmentyyppisiä palveluja. Ensinnäkin se antoi käyttölisenssillä, joka ei sisällä yksinoikeutta, F:n käyttöön erityisten riskien kattamiseen kehitetyn vakuutustuotteen. Toiseksi Q välitti tämän vakuutuksenantajan puolesta vakuutussovinnuksia, joita se mukautti tarvittaessa, ja arvioi riskit. Nämä sopimukset tehtiin vakuutuksenantajan ja vakuutuksenottajien välillä. Kolmanneksi ja viimeisenä palveluna Q otti hoidettavakseen muun muassa näiden sopimusten hallinnoinnin ja vahingonselvitystoiminnan.

8 Q sai näistä palveluista F:ltä palkkion välityspalkkion muodossa.

9 Q jätti 27.8.2012 Saksan veroviranomaisille vuotta 2011 koskevan liikevaihtoveroilmoituksensa. Se vaati tässä ilmoituksessa, että sen kaikki suoritukset oli vapautettava liikevaihtoverosta UStG:n 4 §:n 11 kohdan nojalla.

10 Finanzamt Z ei hyväksynyt 4.11.2014 tekemässään verotuspäätöksessä Q:n vaatimusta. Se totesi, että kyse oli useista erillisistä suorituksista, joista ainoastaan vakuutusten välitystoiminta oli

vapautettu verosta UstG:n 4 §:n 11 kohdan nojalla.

11 Q nosti tästä verotuspäätöksestä kanteen veroasioiden osalta toimivaltaisessa ensimmäisen asteen tuomioistuimessa ja riitautti sen jälkeen tämän tuomioistuimen antaman ratkaisun Bundesfinanzhofissa (liittovaltion ylin verotuomioistuin, Saksa). Viimeksi mainittu tuomioistuin katsoo, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä ja erityisesti 18.1.2018 annetussa tuomiossa Stadion Amsterdam (C-463/16, EU:C:2018:22) vahvistettujen kriteerien mukaan kyseessä olevat palvelut on lähtökohtaisesti luokiteltava yhtenä kokonaisuutena pidettäväksi suoritukseksi.

12 Yhtenä kokonaisuutena pidettävän suorituksen verojärjestelmä määräytyy sen pääasiallisen osatekijän, joka on nyt käsiteltävässä asiassa lisenssien myöntäminen vakuutustuotteen käyttöä varten, mukaan. Muut osatekijät, joita ovat vakuutusten välitys ja vakuutus sopimusten täytäntöönpanoon liittyvät suoritukset, mukaan lukien vahingonselvitystoiminta, ovat vain liitännäisiä suorituksia. Q:n harjoittama vakuutusten välitystoiminta on nimittäin Bundesfinanzhofin mukaan sidoksissa sen vakuutustuotteen käyttöön asettamiseen vakuutuksenantajalle. Q välitti tämän tuotteen vakuutuksenottajille vakuutuksenantajan lukuun. Lisäksi Q:n palkkio oli maksettava myös silloin, kun muut asiamiehet välittivät sen vakuutustuotteen vakuutuksenantajan lukuun.

13 Lisäksi – kuten unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee – direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädettyä vapautusta ei sovelleta toimintaan, joka koostuu lisenssin myöntämisestä vakuutustuotteen käyttöön asettamista varten.

14 Siinä tapauksessa, että vakuutuksenantaja ulkoistaa vakuutustuotteiden käyttöön asettamista koskevat palvelut kolmannen osapuolen tehtäväksi, nämä palvelut eivät Bundesfinanzhofin mukaan kuulu vapautuksen piiriin, kuten 3.3.2005 annetusta tuomiosta Arthur Andersen (C-472/03, EU:C:2005:135) ilmenee. Kun otetaan lisäksi huomioon 17.3.2016 annettu tuomio Aspiro (C-40/15, EU:C:2016:172), sitä, että elinkeinonharjoittaja huolehtii vahingonselvitystoiminnan suorittamisesta vakuutuksenantajan lukuun, ei voida pitää vakuutusasiamiehen suorittamana palveluna, koska sillä ei ole yhteyttä vakuutusasiamiehen toiminnan olennaisiin seikkoihin eli asiakkaiden etsimiseen ja heidän saattamiseen yhteen vakuutuksenantajan kanssa.

15 Bundesfinanzhofin mukaan ei ole kuitenkaan mahdotonta, että 17.3.2016 annettua tuomiota Aspiro (C-40/15, EU:C:2016:172) voitaisiin tulkita eri tavalla siten, että yhtenä kokonaisuutena pidettävä suoritus olisi vapautettava verosta myös silloin, kun vain liitännäinen suoritus täyttää direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan a alakohdassa vahvistetut vaatimukset. Pääasiassa on kiistatonta, että Q harjoittaa liitännäisenä suorituksena vakuutusasiamiestoimintaa, joka olisi sellaisena vapautettava verosta tämän säännöksen nojalla.

16 Ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa vireillä olevan asian ratkaisemiseksi on näin ollen määritettävä 17.3.2016 annetun tuomion Aspiro (C-40/15, EU:C:2016:172) täsmällinen ulottuvuus sen ratkaisemiseksi, onko Q:n yhtenä kokonaisuutena pidettävä suoritus vapautettava arvonlisäverosta.

17 Tässä tilanteessa Bundesfinanzhof on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko kyseessä direktiivin [2006/112] 135 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu verosta vapautettu vakuutus- ja jälleenvakuutustoimintoihin liittyvä vakuutuksenvälittäjän ja vakuutusasiamiehen palvelujen suoritus, jos verovelvollinen, joka harjoittaa vakuutusyhtiön lukuun välitystoimintaa, asettaa lisäksi myös välittämänsä vakuutustuotteen kyseisen vakuutusyhtiön käyttöön?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään, onko direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan a alakohtaa tulkittava siten, että siinä säädettyä vapautusta arvonlisäverosta sovelletaan verovelvollisen suorittamiin palveluihin, jotka käsittävät vakuutustuotteen asettamisen vakuutusyhtiön käyttöön ja liitännäisenä suorituksena tämän tuotteen välittämisen kyseisen yhtiön lukuun sekä tehtyjen vakuutus sopimusten hallinnoinnin, siltä osin kuin nämä suoritukset on arvonlisäverotuksen kannalta luokiteltava yhtenä kokonaisuutena pidettäväksi suoritukseksi.

19 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä käy ilmi, että silloin kun liiketoimi koostuu useasta eri osatekijästä ja toiminnosta, on otettava huomioon kaikki ne olosuhteet, joissa kyseinen liiketoimi suoritetaan, jotta voidaan ratkaista, onko arvonlisäverotuksen kannalta kyse kahdesta tai useammasta erillisestä suorituksesta vai yhdestä suorituksesta (tuomio 18.1.2018, Stadion Amsterdam, C-463/16, EU:C:2018:22, 21 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

20 Vaikka jokaista liiketoimea on arvonlisäverodirektiivin 1 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti tavallisesti pidettävä erillisenä ja itsenäisenä, taloudelliselta kannalta katsottuna yhtenä kokonaisuutena pidettävästä suorituksesta muodostuvaa liiketoimea ei pidä jakaa keinotekoisesti osiin, jottei arvonlisäverojärjestelmän toimivuutta vaarannettaisi. Näin ollen on katsottava, että kyseessä on yhtenä kokonaisuutena pidettävä suoritus silloin, kun verovelvollisen asiakkaalle tarjoamat kaksi osatekijää tai toimintoa tai sitä useammat osatekijät tai toiminnot liittyvät niin läheisesti yhteen, että ne muodostavat objektiivisesti tarkasteltuna yhden jakamattoman taloudellisen suorituksen, jonka paloittelu osiin olisi keinotekoisista (tuomio 2.7.2020, Blackrock Investment Management (UK), C-231/19, EU:C:2020:513, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

21 Näin on muun muassa silloin, kun yhden tai useamman osatekijän on katsottava muodostavan pääasiallisen suorituksen, kun taas muiden osatekijöiden on päinvastoin katsottava olevan liitännäinen suoritus tai liitännäisiä suorituksia, joita kohdellaan verotuksessa samoin kuin pääasiallista suoritusta. Suoritusta on pidettävä pääsuoritukselle liitännäisenä erityisesti silloin, kun se ei ole asiakaskunnan kannalta tavoite sinällään vaan keino nauttia toimijan tarjoamasta pääasiallisesta palvelusta parhaissa olosuhteissa (tuomio 2.12.2010, Everything Everywhere, C-276/09, EU:C:2010:730, 24 ja 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

22 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että kyseisen vakuutustuotteen käyttölisenssi antaa vakuutuksenantajalle mahdollisuuden tarjota tätä tuotetta potentiaalisille asiakkaille. Sillä on oikeus, muttei velvollisuutta, käyttää Q:n sitä varten käyttöön asettamia välityspalveluja. Vaikuttaa siis siltä, että kyseisen yhtiön käyttöön asettamat välityspalvelut eivät ole välttämättömiä mainitun vakuutustuotteen myymiseksi tuleville vakuutetuille vaan niissä on pikemminkin kyse erillisestä ja itsenäisestä toiminnasta, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkistettava.

23 Lisäksi ennakkoratkaisupyynnössä olevien tietojen perusteella ei voida ratkaista, eroavatko Q:n tarjoamat välityspalvelut muiden asiamiesten tarjoamista samanlaisista palveluista. Jollei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen suorittamista tarkistuksista muuta johdu, on todettava, ettei erityisesti vaikuta siltä, että vakuutuksenantajayhtiö voisi käyttää Q:n myöntämää

lisenssiä paremmin sen takia, että kyseinen yhtiö on ottanut hoidettavakseen välityksen, tai että yksistään Q voisi taata välityspalveluillaan, että kyseinen vakuutuksenantaja voi nauttia tästä lisenssistä parhaissa olosuhteissa.

24 Tällaisessa tilanteessa yhtäältä lisenssin myöntämistä vakuutuksenantajalle kyseisen vakuutustuotteen käyttöä varten ja toisaalta Q:n tarjoamia välityspalveluja ei ole luokiteltava arvonlisäverotuksen kannalta yhtenä kokonaisuutena pidettäväksi suoritukseksi.

25 Lisäksi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkistettava näiden samojen seikkojen, sellaisina kuin se ilmenevät tämän tuomion 22 ja 23 kohdasta, takia, muodostavatko myös Q:n tarjoamat vakuutus sopimusten hallinnointipalvelut ja lisenssin myöntäminen kyseisen vakuutustuotteen käyttöä varten yhtenä kokonaisuutena pidettävän suorituksen.

26 Unionin tuomioistuimen asiana ei ole kuitenkaan SEUT 267 artiklan mukaisessa menettelyssä luokitella pääasian tosiseikkoja, koska tällainen luokittelu kuuluu yksin kansallisen tuomioistuimen toimivaltaan. Unionin tuomioistuimen rooli rajoittuu siihen, että se tarjoaa kansalliselle tuomioistuimelle unionin oikeudesta tulkinnan, joka on hyödyllinen kansallisen tuomioistuimen tehtäväksi kuuluvan ratkaisun tekemisen kannalta asiassa, joka on saatettu tämän käsiteltäväksi (tuomio 2.7.2020, Blackrock Investment Management (UK), C-231/19, EU:C:2020:513, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

27 Koska ei siis voida täysin sulkea pois sitä, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin päätyy tämän tuomion 22–25 kohdassa mainitut tarkistukset suoritettuaan siihen, että Q:n suorittamat eri palvelut muodostavat yhtenä kokonaisuutena pidettävän suorituksen, on tutkittava, voiko tällainen suoritus kuulua direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetyn arvonlisäverovapautuksen piiriin.

28 Tässä yhteydessä on muistutettava, että koska liitännäisiä suorituksia kohdellaan arvonlisäveron osalta samoin kuin pääasiallista suoritusta, liiketoimi olisi siinä tapauksessa, että tämä pääasiallinen suoritus kuuluisi direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan a alakohdan soveltamisalaan, vapautettava kokonaisuudessaan arvonlisäverosta tämän säännöksen nojalla (ks. vastaavasti tuomio 8.12.2016, Stock '94, C-208/15, EU:C:2016:936, 25 kohta).

29 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että lisenssin myöntäminen vakuutustuotteen käyttöä varten on Q:n tarjoama pääasiallinen suoritus. Näin ollen on tutkittava, täyttääkö kyseinen suoritus direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetty kriteerit suorituksen vapauttamiseksi arvonlisäverosta.

30 Tässä yhteydessä on muistutettava, että arvonlisäverodirektiivin 135 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen vapautusten kuvaamisessa käytettyjä käsitteitä on tulkittava suppeasti, koska vapautukset ovat poikkeuksia siitä yleisestä periaatteesta, jonka mukaan arvonlisäveroa kannetaan jokaisesta verovelvollisen tässä ominaisuudessaan suorittamasta vastikkeellisesta palvelujen suorituksesta (tuomio 8.10.2020, United Biscuits (Pensions Trustees) ja United Biscuits Pension Investments, C-235/19, EU:C:2020:801, 29 kohta).

31 Direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on vapautettava verosta yhtäältä ”vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnat”, ja toisaalta ”näihin liiketoimiin liittyvät vakuutusvälittäjän ja vakuutusasiamiehen palvelujen suoritukset”.

32 Ensinnäkin vakuutustoiminnalle on yleisesti hyväksytyn mukaisesti ominaista, että vakuutuksenantaja sitoutuu ennakolta maksettua vakuutusmaksua vastaan suorittamaan vakuutetulle vakuutustapahtuman sattuessa suoritteet, josta on sovittu sopimusta tehtäessä. Tällainen toiminta edellyttää luonteensa vuoksi vakuutuspalvelun tarjoajan ja henkilön, jonka riskit

vakuutuksella katetaan, eli vakuutetun välistä sopimussuhdetta (tuomio 17.3.2016, Aspiro, C-40/15, EU:C:2016:172, 22 ja 23 kohta).

33 Näin ollen on todettava, että Q:n tarjoamaa palvelua, joka muodostuu lisenssin myöntämisestä vakuutustuotteen käyttöä varten, ei voida pitää vakuutustoimintana, koska lisenssinantaja on sopimussuhteessa ainoastaan vakuutuksenantajaan, joka hyödyntää kyseistä tuotetta lisenssisopimuksen mukaisesti. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan Q ei myöskään vastaa tämän tuotteen perusteella vakuutettujen riskien kattamisesta.

34 Toiseksi "[vakuutus]liiketoimiin liittyvistä vakuutuksenvälittäjän ja vakuutusasiamiehen palvelujen suorituksista" on todettava, että kuten direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan a alakohdan sanamuodosta ilmenee, niiden vapauttaminen riippuu kahden kumulatiivisen edellytyksen täyttymisestä. Näiden palvelujen on nimittäin liityttävä vakuutustoimintoihin, ja niiden on oltava vakuutuksenvälittäjän ja vakuutusasiamiehen suorittamia.

35 Unionin tuomioistuin on todennut ensimmäisestä edellytyksestä, että sana "liittyvät" on riittävän laaja kattamaan eri suoritukset, jotka ovat yhteydessä vakuutustoimintaan, ja muun muassa vahingon selvityksen, joka on yksi kyseisen toiminnan olennaisista osista (tuomio 17.3.2016, Aspiro, C-40/15, EU:C:2016:172, 33 kohta). Näin ollen ei ole poissuljettua, että sellaisen lisenssin myöntäminen, jonka nojalla vakuutuksenantaja voi käyttää kolmannen suunnittelemaa vakuutustuotetta ja tehdä vakuutus sopimuksia, voi olla vakuutustoimintaan liittyvä suoritus.

36 Toisesta edellytyksestä on todettava, sen ratkaisemista varten, onko niiden palveluiden, joiden osalta direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista verosta vapauttamista vaaditaan, suorittajana vakuutuksenvälittäjä tai vakuutusasiamies, ei ole tukeuduttava palvelujen tarjoajan muodolliseen asemaan vaan tarkasteltava näiden palvelujen sisältöä (ks. vastaavasti tuomio 17.3.2016, Aspiro, C-40/15, EU:C:2016:172, 35 ja 36 kohta).

37 Tämän tutkinnan yhteydessä on tarkistettava, täyttyvätkö kaksi edellytystä. Palvelun suorittajan on ensinnäkin oltava yhteydessä vakuutuksenantajaan ja vakuutettuun, ja tämä yhteys voi olla myös yksinomaan välillinen, jos palvelun suorittaja on vakuutuksenvälittäjän tai vakuutusasiamiehen alihankkija. Toiminnan on toiseksi katettava vakuutusasiamiehen tehtävän olennaiset seikat, joihin kuuluvat esimerkiksi potentiaalisten asiakkaiden etsiminen ja näiden saattaminen yhteen vakuutuksenantajan kanssa vakuutus sopimusten tekemiseksi (ks. vastaavasti tuomio 17.3.2016, Aspiro, C-40/15, EU:C:2016:172, 37 ja 39 kohta).

38 Q:n suorittamasta lisenssien myöntämisestä vakuutustuotteen käyttöä varten on todettava, että jollei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen suorittamasta tarkistuksesta muuta johdu, kumpikaan näistä edellytyksestä ei täyty.

39 Koska sen ratkaisemiseksi, kuuluuko suoritus direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan a alakohdan soveltamisalaan, on tutkittava tämän erityisen suorituksen sisältöä, sillä, että Q tarjoaa myös välityspalveluja, ei ole merkitystä.

40 Kuten tämän tuomion 22 kohdassa on todettu, ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että kyseisen vakuutustuotteen käyttöä varten annettu lisenssi antaa vakuutuksenantajalle mahdollisuuden tarjota tätä tuotetta potentiaalisille asiakkaille vakuutus sopimusten tekemiseksi. Sitä vastoin ei vaikuta siltä, että tulevien potentiaalisten asiakkaiden myötävaikutus olisi tarpeen siinä vaiheessa, jossa tällainen lisenssi myönnetään. Q voi olla yhteydessä vakuutettuihin ainoastaan silloin, kun vakuutuksenantaja haluaa käyttää välityspalveluja ja valitsee tässä yhteydessä Q:n tarjoamat palvelut.

41 Samoista syistä lisenssin myöntäminen vakuutustuotteen käyttöä varten ei ole toimintaa, joka kattaa vakuutusasiamiehen tehtävän olennaiset seikat. Jos oletetaan, että kyseessä oleva tuote on suunniteltu erityisesti henkilöiden rajoitettua piiriä varten heidän erityistarpeidensa mukaisesti, vakuutuksenantajan asiana on kuitenkin ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin tämän tuotteen välittämiseksi siten, että se lähestyy heitä muun muassa vakuutusasiamieheen turvautumisen avulla.

42 Tästä seuraa, että Q:n harjoittamaa toimintaa, joka koostuu lisenssien myöntämisestä vakuutustuotteen käyttöä varten, ei voida luokitella direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetuksi vakuutuksenvälittäjän ja vakuutusasiamiehen suorittamaksi suoritukseksi.

43 Vaikka Q:n suorittamat palvelut muodostaisivat yhtenä kokonaisuutena pidettävän suorituksen, sitä ei voida tämän takia vapauttaa arvonlisäverosta tämän säännöksen nojalla, koska pääasiallinen suoritus ei kuulu kyseisen säännöksen soveltamisalaan.

44 Kaikkien edellä esitettyjen seikkojen perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että siinä säädettyä vapautusta arvonlisäverosta ei sovelleta verovelvollisen suorittamiin palveluihin, jotka käsittävät vakuutustuotteen asettamisen vakuutusyhtiön käyttöön ja liitännäisenä suorituksena tämän tuotteen välittämisen kyseisen yhtiön lukuun sekä tehtyjen vakuutus sopimusten hallinnoinnin, jos ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin luokittelee nämä suoritukset arvonlisäverotuksen kannalta yhtenä kokonaisuutena pidettäväksi suoritukseksi.

Oikeudenkäyntikulut

45 Pääasioiden asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Yhteisestä arvonlisävero järjestelmästä 28.11.2006 annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY 135 artiklan 1 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että siinä säädettyä vapautusta arvonlisäverosta ei sovelleta verovelvollisen suorittamiin palveluihin, jotka käsittävät vakuutustuotteen asettamisen vakuutusyhtiön käyttöön ja liitännäisenä suorituksena tämän tuotteen välittämisen kyseisen yhtiön lukuun sekä tehtyjen vakuutus sopimusten hallinnoinnin, jos ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin luokittelee nämä suoritukset arvonlisäverotuksen kannalta yhtenä kokonaisuutena pidettäväksi suoritukseksi.

Allekirjoitukset

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.